

Strokovno usposabljanje naravovarstvenih in prostovoljnih
nadzornikov

ZAVAROVANA OBMOČJA

mag. Jelena Hladnik
Ministrstvo za naravne vire in prostor
september 2023

Vsebina predstavitve

1. DEFINICIJE VAROVANIH/ZAVAROVANIH OBMOČIJ
2. PREDSTAVITEV ŠIRŠIH IN OŽJIH ZAVAROVANIH OBMOČIJ
3. USTANAVLJANJE ZAVAROVANEGA OBMOČJA/AKT O ZAVAROVANJU
4. UPRAVLJANJE ZAVAROVANIH OBMOČIJ/NAČRT UPRAVLJANJA
5. VARSTVENI REŽIMI
6. NEPOSREDNI NADZOR V ZAVAROVANEM OBMOČJU

VAROVANA OBMOČJA NARAVE:

- Naravne vrednote
- Ekološko pomembna območja
- Območja Natura 2000

Status mednarodno varovanih območij:

- UNESCO – seznam svetovne dediščine (Škocjanske jame, starodavni in prvinski bukovi gozdovi Karpatov in drugih regij Evrope« (gozdna rezervata Pragozd Krokari in Snežnik-Ždrecle) kolišča na Ljubljanskem barju, dediščina živega srebra v Idriji,, Plečnikova Ljubljana)
- MAB – program človek in biosfera – biosferna območja (Julijske Alpe, Kozjansko - Obsotelje, Kras, Mura) v pripravi čezmejno območje Julijske Alpe
- Ramsarska konvencija o mokriščih (Škocjanske jame, Sečoveljske soline, Cerknjsko jezero)
- Geoparki – Idrija, Karavanke

KAJ SO ZAVAROVANA OBMOČJA?

Zavarovanje je NAJSTAREJŠI INSTRUMENT ZA OHRANJANJE NARAVE (varstvo biotske raznovrstnosti, krajinske pestrosti in naravnih vrednot)

Zavarovanje je tudi instrument za:

- spodbujanje **trajnostnega razvoja** območja, ki temelji na ekosistemskih storitvah (obnavljanje vodnih virov, zagotavljanje čistega zraka, sprostitev ljudi v naravnem okolju, krepitev prepoznavnosti območja)
- krepitev **dodatnih razvojnih priložnosti** (razvoj blagovne znamke, nova delovna mesta, zagotavljanje novih turističnih kapacitet, uveljavljanje usklajenih mehanizmov za podporo prebivalcem)
- doseganje **mednarodnih statusov** in vključevanje v mednarodno priznana območja

KAJ SO ZAVAROVANA OBMOČJA?

- **Zavarovana območja** so območja narave, kjer je velika abiotska, biotska in krajinska raznovrstnost ter velika gostota in raznolikost naravnih vrednot. (definicija za širša ZO iz Zakona o ohranjanju narave)
- **Zavarovano območje** je območje kopnega ali morja, ki je namenjeno varstvu in ohranitvi biodiverzitete in naravnih in kulturnih virov, s katerimi se upravlja prek pravnih ali drugih učinkovitih sredstev. (definicija po IUCN - *International Union for Conservation of Nature* /Svetovna zveza za varstvo narave)

KATEGORIJE ZAVAROVANIH OBMOČIJ V SLOVENIJI

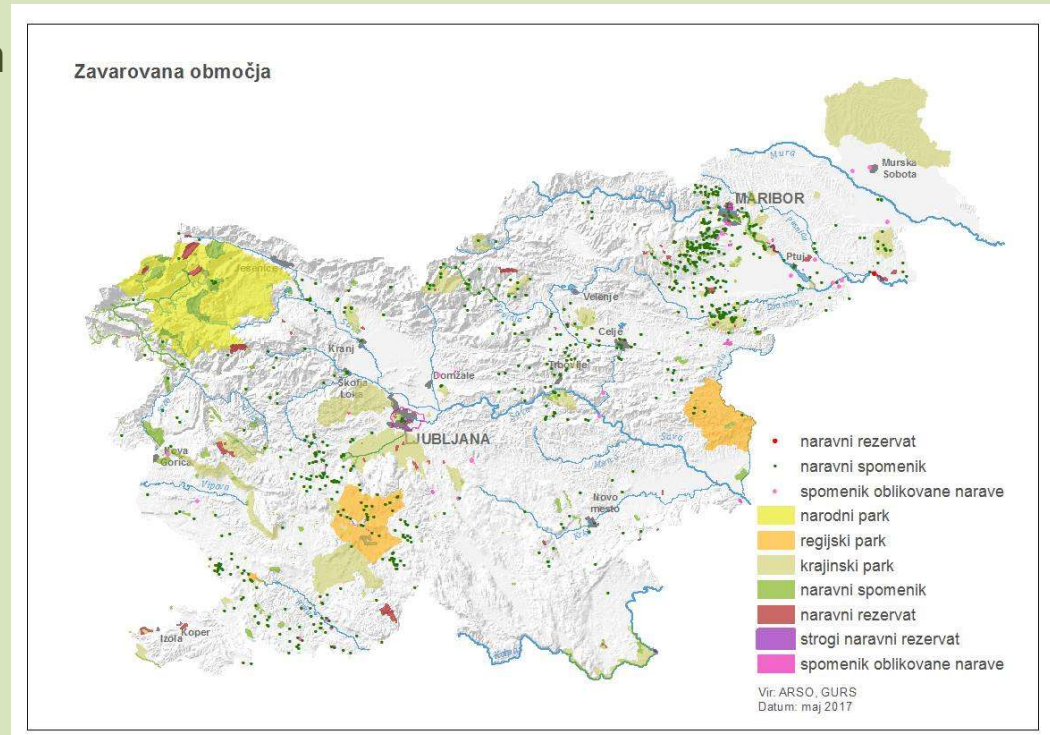
(64 – 71. člen ZON)

Širša zavarovana območja

- narodni park **1**
- regijski park **3**
- krajinski park **47**

Ožja zavarovana območja

- strogi naravni rezervat **1**
- naravni rezervat **56**
- naravni spomenik **1164**
- spomenikov oblikovane narave **114**

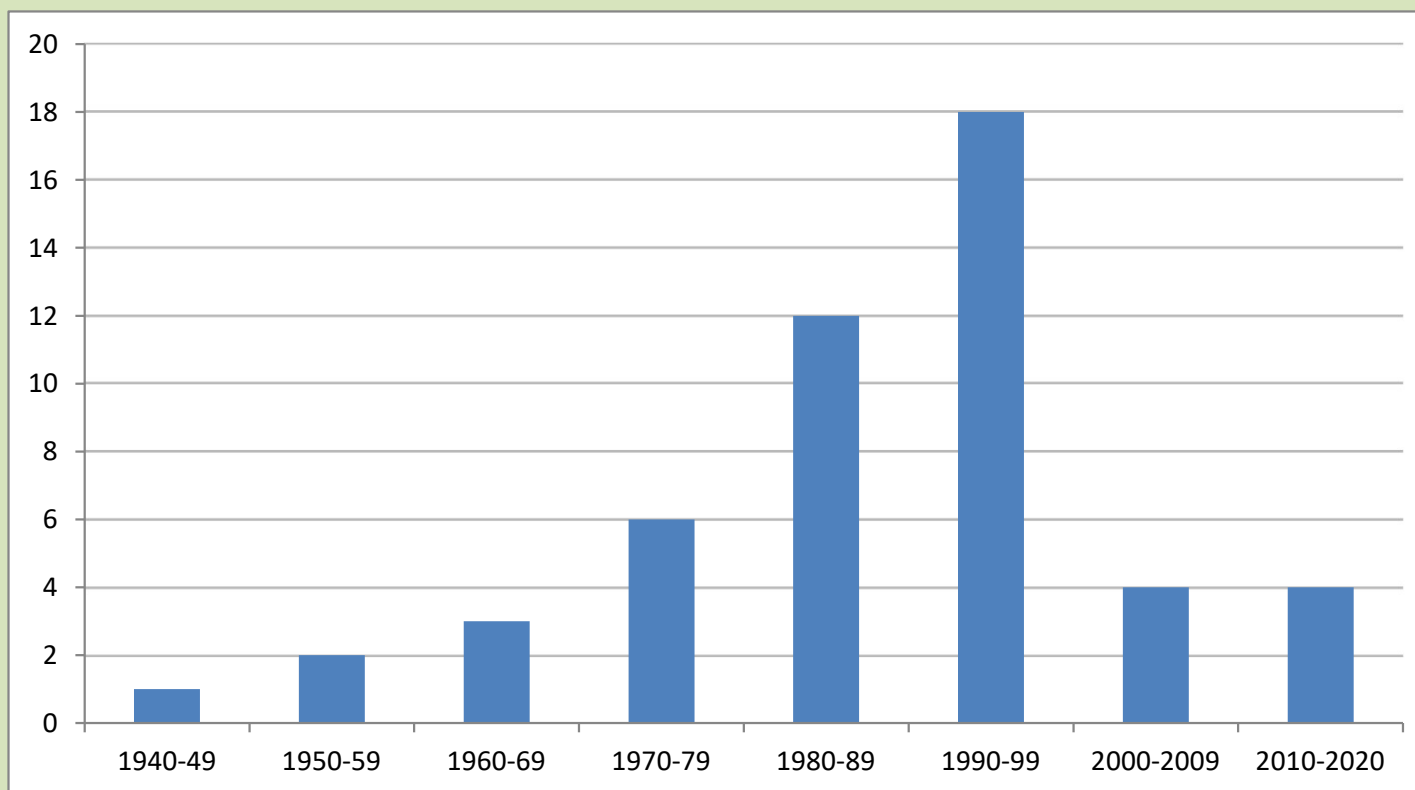
Zavarovana območja prekrivajo cca 14% ozemlja Slovenije.

Leto ustanovitve naravnih parkov v Sloveniji

1909: Švedska – 9 narodnih parkov

1914: Švica – Engadin

1924: Slovenija – Alpski varstveni park

Vir podatkov: Agencija RS za okolje, 2020 (spletna stran)

Rakov Škocjan, 1949

Debeli rtič, 2018

Krajinski park Središče ob Dravi, 2019

KP Češeniške in Prevojske gmajne, 2023

RAZLIKE MED ZAVAROVANIMI OBMOČJI

Narodni park (69. čl. ZON) je veliko območje s številnimi naravnimi vrednotami ter z veliko biotsko raznovrstnostjo. V pretežnem delu NP je prisotna prvobitna narava z ohranjenimi ekosistemi in naravnimi procesi, v manjšem delu NP so lahko tudi območja večjega človekovega vpliva, ki pa je skladno povezan z naravo.

Primer:
Triglavski narodni park

Regijski park (70. čl. ZON) je obsežno območje regijsko značilnih ekosistemov in krajine z večjimi deli prvobitne narave in območji naravnih vrednot, ki se prepletajo z deli narave, kjer je človekov vpliv večji, vendar pa uravnotežen z naravo.

Primer:
Notranjski regijski park

Krajinski park (70. čl. ZON) je območje s poudarjenim kakovostnim in dolgotrajnim prepletom človeka z naravo, ki ima veliko ekološko, biotsko ali krajinsko vrednost.

(71. čl. ZON)

Primer:
Krajinski park
Ljubljansko barje

Foto: Matevž Lenarčič

OŽJA ZAVAROVANA OBMOČJA

Naravni spomenik je območje, ki vsebuje eno ali več naravnih vrednot, ki imajo izjemno obliko, velikost, vsebino ali lego ali so redki primer naravne vrednote. (64. čl. ZON) - v ZON spl. prepovedi, ki so lahko določene v aktu o zavarovanju

Strogi naravni rezervat je območje naravno ohranjenih geotopov*, življenjskih prostorov ogroženih, redkih ali značilnih rastlinskih ali živalskih vrst ali območje, pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti, kjer potekajo naravni procesi brez človekovega vpliva. (65. čl. ZON) - prepovedano zadrževanje, razen nadzora in znanstveno raziskov. dela

Naravni rezervat je območje geotopov, življenjskih prostorov ogroženih, redkih ali značilnih rastlinskih ali živalskih vrst ali območje, pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti, ki se z uravnoteženim delovanjem človeka tudi vzdržuje. (66. čl. ZON) - v ZON spl. prepovedi, ki so lahko določene v aktu o zavarovanju

*geotop – del geosfere geološkega, geomorfološkega ali hidrološkega pomena

KDO USTANOVI ZAVAROVANO OBMOČJE?

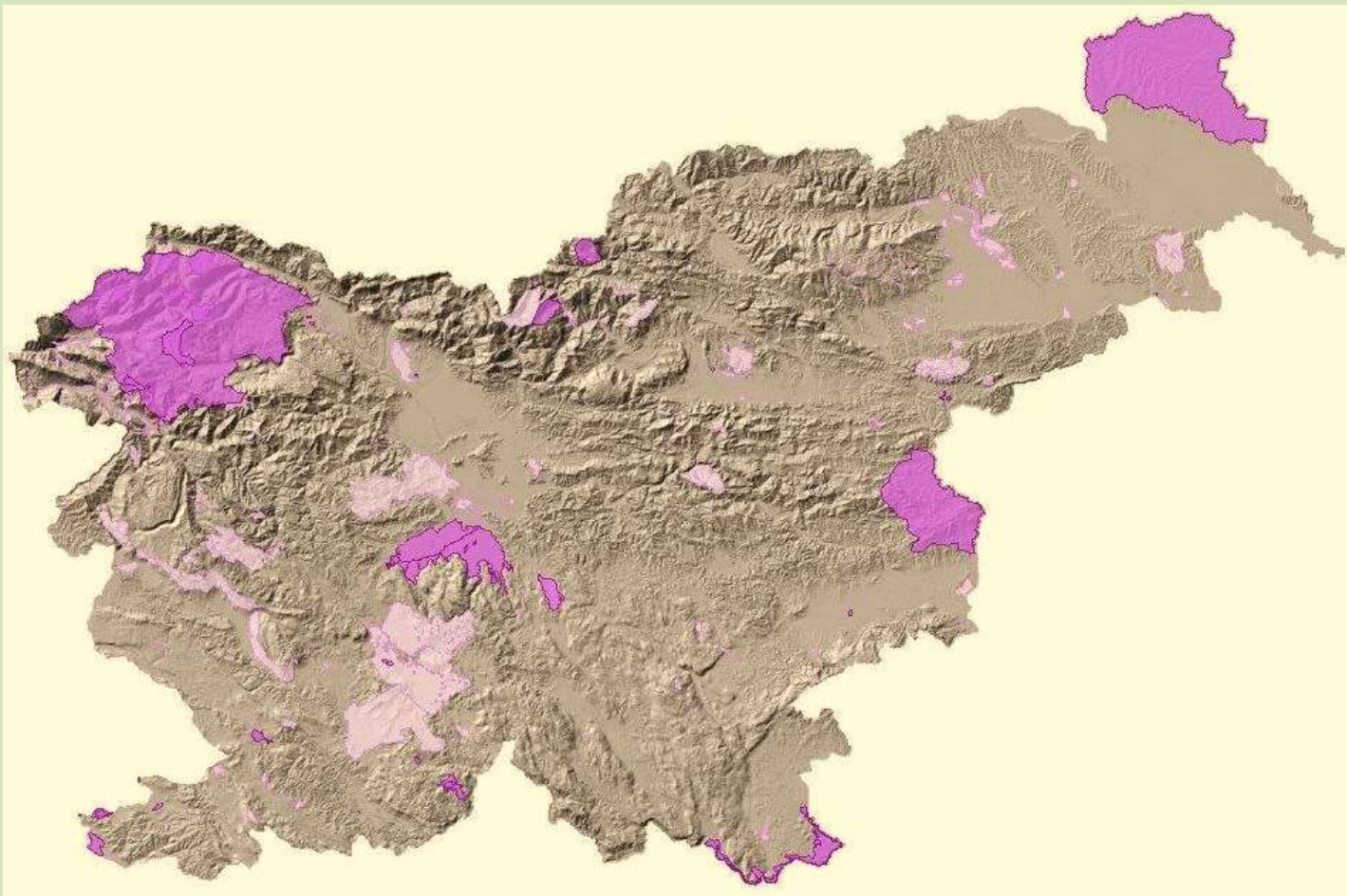
- Vlada
- Občina, več občin
- skupaj Vlada in občina/občine

Če **več ustanoviteljev hkrati**, začne akt po zavarovanju veljati, ko ga sprejmejo vsi ustanovitelji v enakem besedilu. (Krajinski park Radensko polje - uredba/odlok)

V aktu o ustanovitvi se določi tudi **način izvajanja ustanoviteljskih pravic in obveznosti**. Ustanoviteljice s pogodbo podrobneje uredijo medsebojna razmerja.

ZO, ki jih je ustanovila država in ZO, ki jih je ustanovila občina, se lahko prekrivajo – ukrepi varstva ne smejo biti v nasprotju.

Kdo ustanovi?

Državna in občinska zavarovana območja

KAKO SE USTANOVI ZO?

Zavod RS za varstvo narave:

Strokovni predlog (z utemeljitvijo, prostorsko opredelitvijo, cilji zavarovanja, predlogi režimov,

Država, občina:

Osnutek akta o zavarovanju (tudi: upravljanje, finančni viri)

Seznanitev javnosti/javna predstavitev (30/60 dni; pripombe)

Predlog akta o zavarovanju (s stališči do pripomb)

Sprejem akta o zavarovanju

VSEBINA AKTA O ZAVAROVANJU (49 in 53. člen ZON)

- naravno vrednoto z njenim obsegom in sestavinami,
- namen zavarovanja,
- pravila ravnanja oziroma varstveni režim in razvojne usmeritve,
- določitev načina opravljanja nalog, potrebnih za zagotovitev namena zavarovanja,
- mejo zavarovanega območja,
- vrsto zavarovanega območja,
- način izvajanja javne službe za upravljanje ZO (režijski obrat, javni zavod, koncesionar),
- morebitno obveznost sprejema načrta upravljanja (obvezno za NP in RP),
- finančne vire za izvajanje zavarovanja in razvoj lokalnega prebivalstva.

UPRAVLJANJE ZO

Upravljanje ZO **določa 59. člen ZON in akti o zavarovanju** kot izvajanje nalog **varstva naravnih vrednot** in nalog, ki so potrebne za izvajanje ciljev in namena zavarovanja.

Uresničevanje uspešnega varstva narave in spodbujanje zelenega razvoja zagotavlja predvsem njihovo aktivno upravljanje, ki ga določamo z načrti upravljanja.

UPRAVLJANJE ZO

- varstvene upravljaljske in nadzorne naloge
- naloge urejanja obiska in ozaveščanja javnosti
- razvojne naloge

Zavarovana območja, ki imajo upravljavce

➤ **Narodni park:**

Triglavski narodni park – javni zavod, država, sedež na Bledu

➤ **Regijski park:**

Regijski park Škocjanske jame – javni zavod, država, sedež v Škocjanu

Kozjanski regijski park – javni zavod, država, sedež v Podsredi

Notranjski regijski park – javni zavod, občina, sedež v Cerknici

➤ **Krajinski park:**

KP Goričko - javni zavod, država, sedež v Gradu

KP Ljubljansko barje – javni zavod, država, sedež v Notranjih Goricah

KP Kolpa - javni zavod, država, sedež v Adlešičih

KP Strunjan - javni zavod, država, sedež v Strunjanu

KP Radensko polje – javni zavod, občina Grosuplje

KP Sečoveljske soline - koncesionar, država, sedež v Seči

KP Logarska dolina – režijski obrat občine Solčava

KP Pivška presihajoča jezera – javni zavod, občina Pivka

KP Tivoli, Rožnik, Šišenski hrib – koncesionar, občina Ljubljana

KP Debeli rtič – režijski obrat, občina Ankaran

KP Središče ob Dravi – režijski obrat, občina, sedež v Središču ob Dravi

KP Lahinja – javni zavod RIC Bela krajina, občina Črnomelj

KP Zgornja Idrijca - javni zavod, občina, sedež v Idriji

KP Češeniške in Prevojske gmajne – ministrstvo MNVP

Zavarovana območja, ki imajo upravljavce

➤ **Naravni rezervati:**

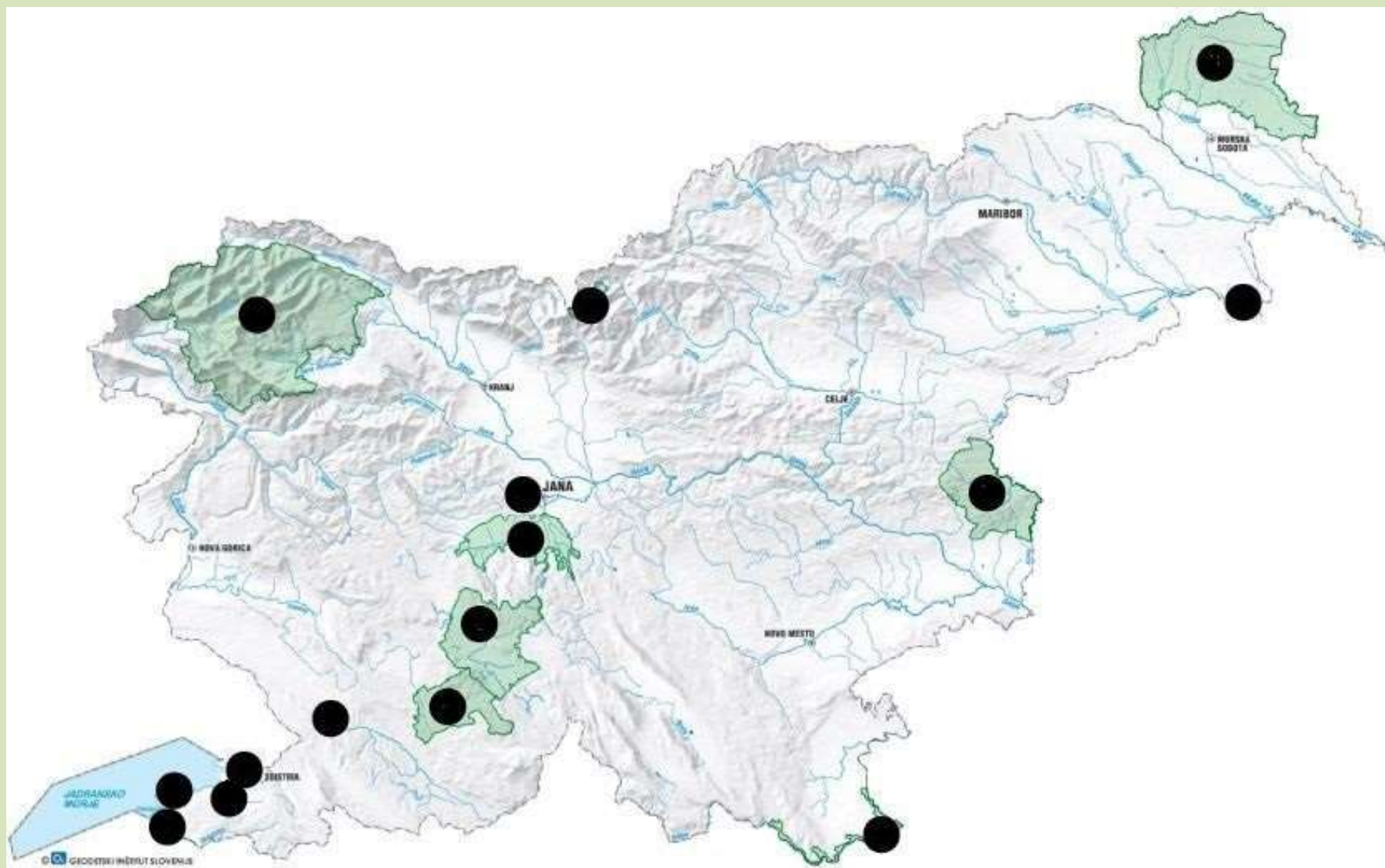
Naravni rezervat Škocjanski zatok - koncesionar, država, sedež v Serminu

Naravni rezervat Zelenci – režijski obrat, MNVP

Naravni rezervat glinokopni bajerji z okolico na Bobovku pri Kranju – ni upravljavca, upravljavske naloge opravljata ZRSVN, občina Kranj

Naravnem rezervatu Ormoške lagune - koncesionar, država,

Zavarovana območja, ki imajo upravljavce (2018)

NALOGE UPRAVLJAVCEV ZO GLEDE NA AKTE O ZAVAROVANJU

Vsako posamezno zavarovano območje ima posebne značilnosti narave in zato tudi različne cilje in namene varstva ter različne varstvene režime.

Npr.

Triglavski narodni park ima izrazite značilnosti visokogorskega sveta z njemu značilnimi rastlinskimi in živalskimi vrstami ter naravnimi vrednotami.

Park Škocjanske jame ohranja jamski svet in upravlja z UNESCO dediščino

Kozjanski park ter krajinski park Goričko in Kolpa v prvi vrsti spodbujajo ekstenzivno kmetijsko rabo, zlasti ohranjanje visokodebelnih sadovnjakov in razvoj blagovnih znamk, KP Kolpa pa še z ohranjanjem vrst in habitatov povezanih z reko Kolpo

Krajinski park Ljubljansko barje in Radensko polje namenjata pozornost ohranjanju ekstenzivnih mokrotnih travnikov , KP LB pa še z upravljanjem z UNESCO dediščino

Krajinski park Strunjan in Sečoveljske soline se pri upravljanju predvsem srečujeta z morsko problematiko, solinami in kulturno dediščino.

NALOGE UPRAVLJAVCEV ZO – 1 – naloge ohranjanja narave in nadzora

- Izvajanje **aktivnosti in ukrepov za varstvo vrst, habitatnih tipov, ekosistemov, območij Natura 2000, naravnih vrednot in krajine**
- Priprava NU ZO in njihovo izvajanje
- Izvajanje **neposrednega nadzora** v naravi
- Omogočanje pogojev za ključne življenjske faze najbolj **ogroženih vrst** ter za ohranjanje najbolj **občutljivh naravnih vrednot**
- **Spremljanje kazalnikov stanja narave** v ZO ter izvajanje potrebnih ukrepov
- Sodelovanje s kmeti in drugimi deležniki z namenom izvajanja nalog s katerimi se zagotavlja cilje ZO
- Sodelovanje z ZRSVN in ostalimi ZO (mnenja, baze podatkov, NV akcije...)
- Ekološko obnavljanje razvrednotenih območij in njihovo vzdrževanje

NALOGE UPRAVLJAVCEV ZO – 2 - UREJANJE OBISKA IN OZAVEŠČANJA JAVNOSTI

- Zagotavljanje poteka **obiska, ki je ustrezen z vidika varstva narave in obiskovalcev** (usklajevanje obiska, razporejanje, vodenje obiskovalcev, usmerjanje,...)
- **Nameščanje in vzdrževanje infrastrukture za obiskovanje ZO**, razvijanje informacijskih centrov, opazovališč ter druge dodatne infrastrukture za obiskovalce
- Zagotavljanje **prepoznavnosti ZO in ozaveščanja javnosti** (priprava in širjenje tiskanega, elektronskega in drugega gradiva, dejavna udeležba pri organiziranju javnih dogodkov...)

NALOGE UPRAVLJAVCEV ZO -3

RAZVOJNE NALOGE

- **Usmerjanje in spodbujanje trajnostne rabe** naravnih virov in drugih ravnanj v zavarovanih območjih
- **Razvijanje blagovnih znamk ZO** za pridelke in izdelke iz ZO
- **Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi**, pomoč lokalnemu prebivalstvu pri pridobivanju projektnih sredstev
- Naloge za **vključevanje ZO v turistično ponudbo** ter spodbujanja naravi prijaznega turizma
- **Obnavljanje in vzdrževanje nepremičnin** v upravljanju ZO
- Uresničevanje ciljev varstva **kulturne dediščine** in drugih javnih interesov v skladu s predpisi in načrti upravljanja

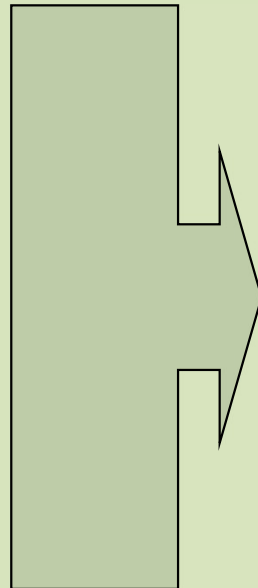
Načrt upravljanja

- Obveznost določa: 60. člen Zakona o ohranjanju narave + akti o zavarovanju)
- Določi načine izvajanja varstva naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti, rabe in upravljanja ter razvojne usmeritve ob upoštevanju potreb lokalnega prebivalstva.
- Ključne vsebine upravljanja: določitev nalog ohranjanja narave (vključno z nalogami nadzora), urejanja obiska in ozaveščanja javnosti, spodbujanja razvoja - usmeritve
- pripravi: upravljavec,
- strokovna pomoč: Zavod RS za varstvo narave
- sprejme: Vlada RS / občinski svet (izjema: Parlament za Škocjanske jame)

NAČRT UPRAVLJANJA ZO - ZGRADBA

Vsebina NU je odvisna od:

- določil veljavnih sektorskih dokumentov na ZO
- **določil 61. člena ZON in akta o zavarovanju**
- kompleksnosti ZO z vidika razvojnih in varstvenih interesov

Vsebinski sklopi NU:

- Povzetek
- Uvodni del
- Izhodišča za NU
- Vizija, cilji, naloge in aktivnosti
- **Konkretizacija varstvenih režimov**
- Varstvene in razvojne usmeritve
- Program izvajanja NU s kadrovskim in finančnim načrtom
- Spremljanje izvajanja NU – merjenje učinkovitosti
- Priloge

Načrti upravljanja zavarovanih območij na državni ravni

Od 7 državnih javnih zavodov in 2 koncesionarjev imamo:

- 6 veljavnih načrtov upravljanja (Triglavski narodni park, Škocjanske jame, Sečoveljske soline, Strunjan, Goričko, naravni rezervat Škocjanski zatok)
- 3 v pripravi (Kozjanski park, Ljubljansko barje, Kolpa).

SPLOŠNI VARSTVENI REŽIMI V ZO

Na območju ZO se ne izvajajo posegi, opravljajo dejavnosti ali ravnanja v obsegu in na način, ki bi lahko **ogrozil cilje in namene ZO**, zlasti pa npr. ni dovoljeno:

- izvajati posegov in dejavnosti, ki bi lahko **poslabšali ekološke razmere** in posledično negativno vplivale na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov;
- izvajati posegov in dejavnosti na naravnih vrednotah na način, da se uničijo, poškodujejo ali **bistveno spremenijo lastnosti**, zaradi katerih je del narave opredeljen za **naravno vrednoto**, oziroma v obsegu in na način, ki znatno spremeni druge lastnosti naravne vrednote;
- izvajati posegov in dejavnosti, ki bi lahko spremenili za krajinski park **značilno krajino**;

Specifični:

- *urejati novih območij za pridobivanje mineralnih surovin*
- *graditi in postavljati objektov ali naprav na gorske vrhove, grebene, sedla, skalne osamelce, v naravna okna in na druga izpostavljena mesta*

VARSTVENI REŽIMI V ZO

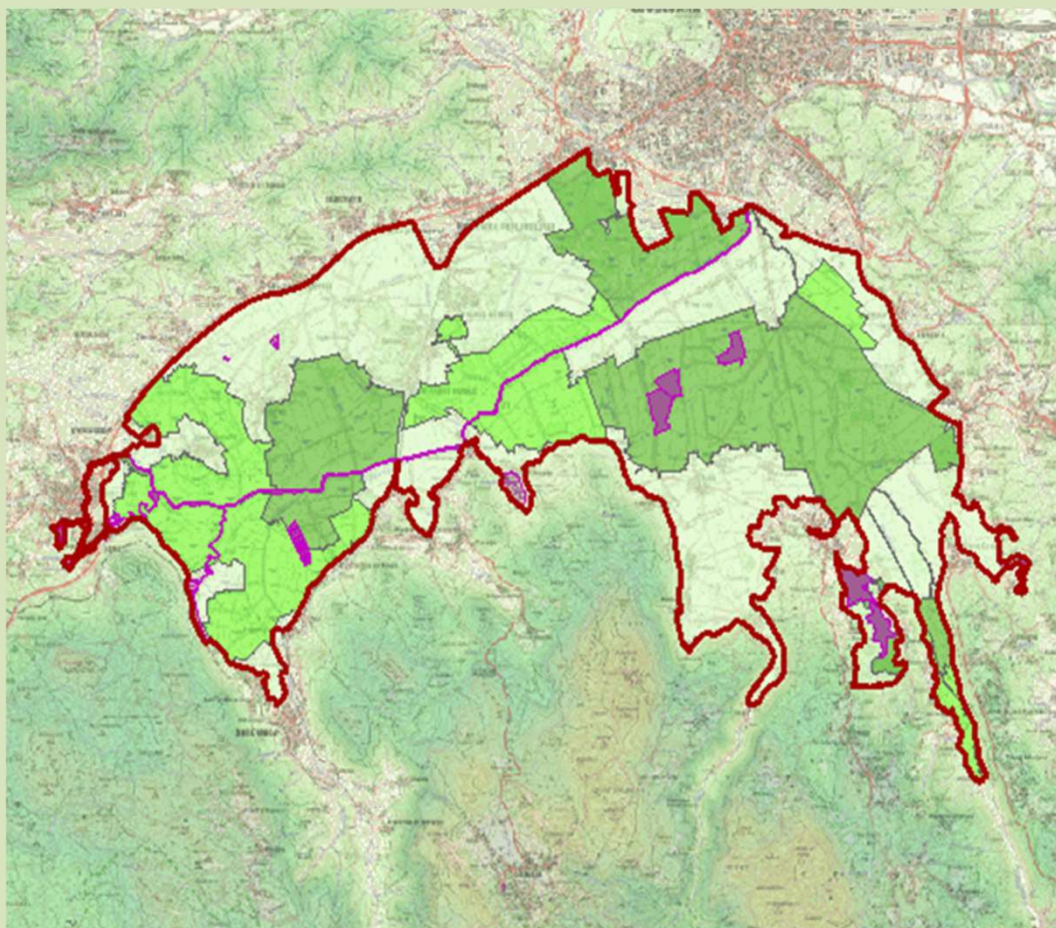
Prvo varstveno območje je naravovarstveno najpomembnejše območje ZO, ki je prednostno namenjeno uresničevanju varstva in ohranjanja narave.

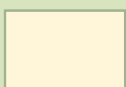
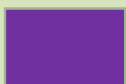
Drugo varstveno območje je naravovarstveno pomembno območje z dopuščeno tradicionalno rabo naravnih virov na način, ki je za naravo čim manj moteč.

Tretje varstveno območje je namenjeno ohranjanju narave, ohranjanju poselitve ter spodbujanju trajnostnega razvoja, usklajenega s cilji ZO in določa splošni varstveni režim, ki velja za celotno ZO.

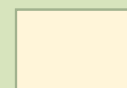
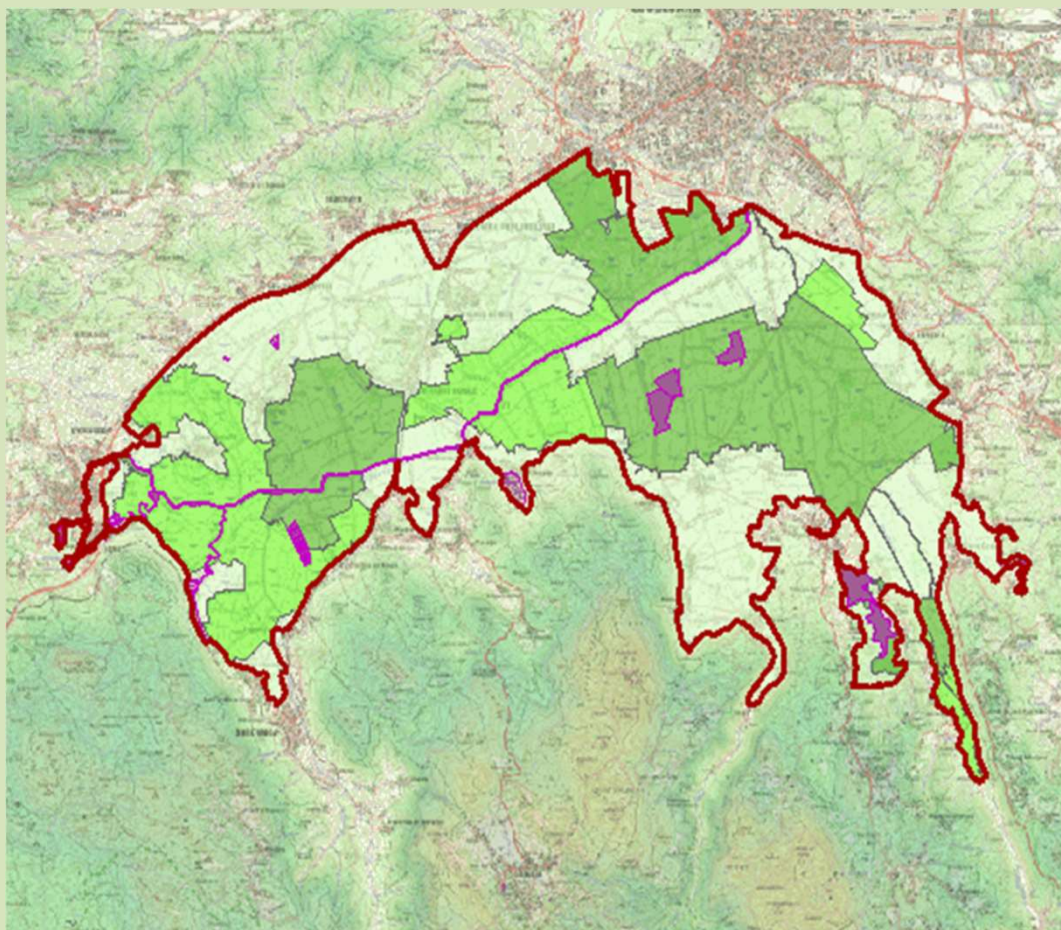
Varstveni režimi v ožjih zavarovanih območjih v ZO

Varstvena območja, varstveni režimi

- prvo varstveno območje
- drugo varstveno območja
- tretje varstveno območje
- ožja zavarovana območja

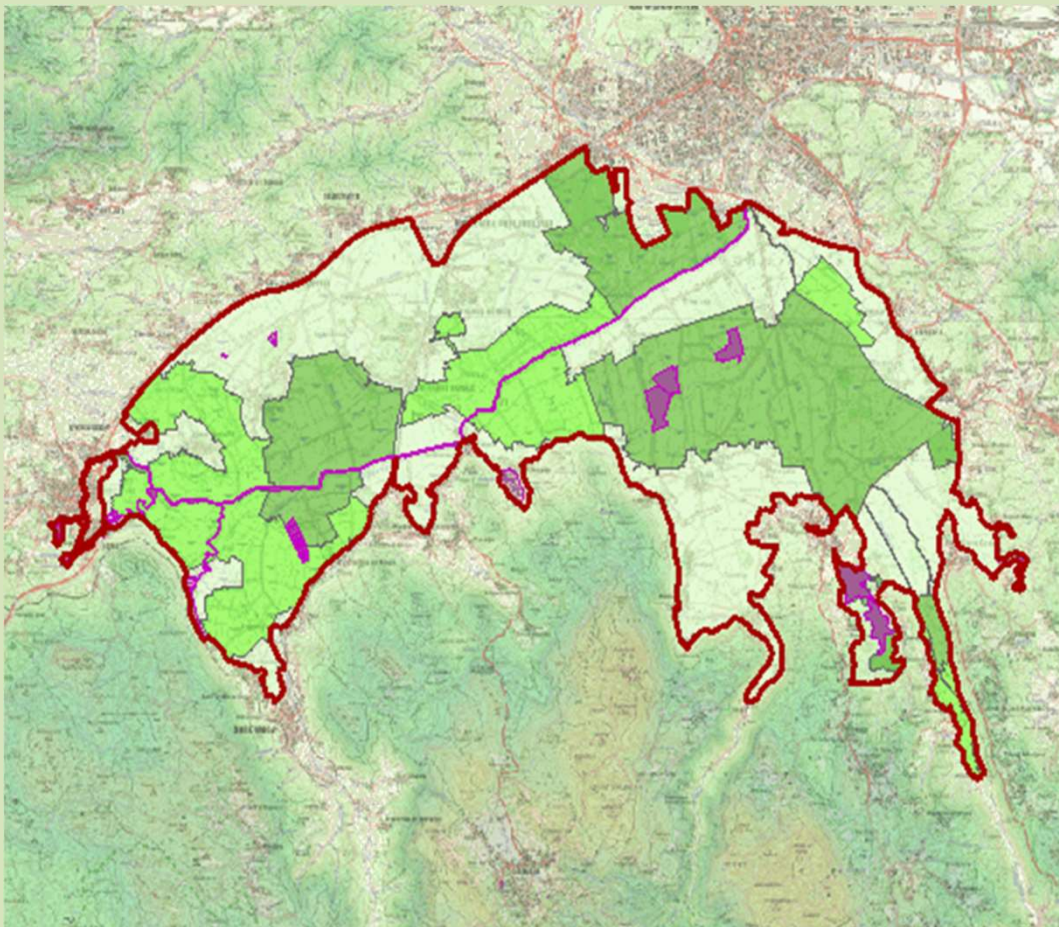
Varstvena območja, varstveni režimi

tretje varstveno območje

Primer – ni dovoljeno:
izvajati posegov in dejavnosti,
ki bi lahko spremenili za
krajinski park značilno krajino
urejati novih območij za
pridobivanje mineralnih
surovin

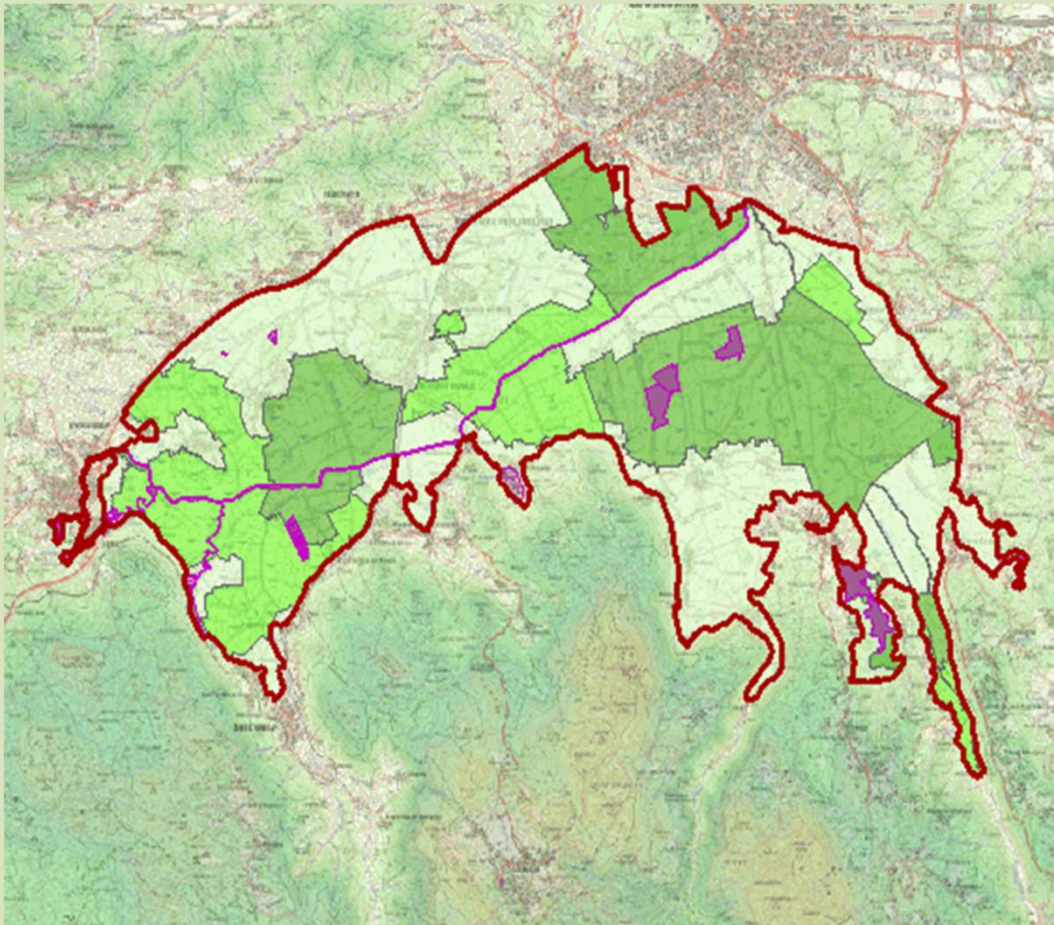
Varstvena območja, varstveni režimi

drugo varstveno območja

Primer – ni dovoljeno:
graditi novih objektov, razen
kozolcev, čebelnjakov in
senikov, ki so namenjeni
izključno kmetijski dejavnosti

Varstvena območja, varstveni režimi

prvo varstveno območje

Primer - ni dovoljeno:
izvajati melioracijska dela

NADZOR NAD UPRAVLJANJEM ZO

Za nadzor nad upravljanjem ZO ima ZO naslednje organe:

- **svet zavoda** (člani so predstavniki ustanovitelja, lokalnih skupnosti, zainteresirane javnosti, lastnikov zemljišč, delavci ,...)
- **strokovni svet** (predstavnik ZRSVN, strokovnjaki iz vrst delavcev zavoda, zunanji strokovnjaki glede na delavna področja zavoda,...)
- člani sveta imajo lahko posvetovalna telesa (npr. predstavniki lokalnih skupnosti)
- forum zainteresirane javnosti (organizirano javno srečanje, npr. TNP)
- Mandat članov sveta zavoda in članov strokovnega sveta je 4 leta.

IZVAJANJE NEPOSREDNEGA NADZORA

Pri opozarjanju in sankcioniranju kršitev varstvenih režimov je treba upoštevati:

- določila **akta o zavarovanju** ter ZON kadar akt o zavarovanju nima kazenskih določb
- **območje, na katerega se varstveni režim nanaša** (meje parka, meje varstvenih območij)
- **načrt upravljanja zavarovanega območja** (predvsem poglavja konkretizacije varstvenih režimov)

Neposredni nadzor - naloge

- Neposredno **spremljanje stanja** v naravi v zvezi s posledicami, ki jih ima na varovane kvalitete narave nespoštovanje varstvenih režimov
- **Nadzor** nad izvajanjem varstvenih režimov (pri tem je treba upoštevati konkretizacijo varstvenih režimov v NU)
- **Ugotavljanje dejanskega stanja** pri kršitvah prepovedi in obveščanje inšpekcijskih organov
- **Opozarjanje** oseb na varstvene režime zaradi preprečevanja kaznivih dejanj
- **Sankcioniranje** kršitev

Kazenske določbe

- Zakon o Triglavskem narodnem parku - 61. do 65. člen
- Zakon o regijskem parku Škocjanske jame – 28. do 34. člen
- Zakon o spominskem parku Trebče (Kozjanski park) – 25. do 27. člen

Primer:

62. člen ZTNP-1 (splošni varstveni režim) pravi, da je hujši prekršek pravne osebe , ki se kaznuje z globo od 25.000 do 200.000 EUR, če:

1. izvaja posege in dejavnosti, ki bi lahko poslabšali ekološke razmere na območju narodnega parka in posledično negativno vplivali na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov ter habitatnih tipov, ki so pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti (1. točka prvega odstavka 13. člena);

V zavarovanih območjih, ki so zavarovana z uredbo in nimajo kazenskih določb, se uporabljajo kazenske določbe Zakona o ohranjanju narave (160., 160a, 161 in 161a člen) v navezavi na varstvene režime, ki jih določa posamezen akt o zavarovanju.

Najpogostejše kršitve varstvenih režimov

- Nedovoljeno parkiranje, parkiranje in vožnja v naravnem okolju
- Taborjenje in pikniki na nedovoljenih mestih
- Hoja/vožnja s kolesom zunaj poti
- Onesnaževanje, odlaganje smeti
- Črne gradnje, zasipavanje z materialom
- Nabiranje rastlin
- Sekanje zarasti/mejic v nedovoljenem času
- Izkoriščanje vode iz vodotokov
- Sidranje na nedovoljenih mestih

Najpogostejše kršitve varstvenih režimov

Druge naloge naravovarstvenih nadzornikov

- vodijo obiskovalce,
- spremljajo stanje ohranjenosti narave (npr. stanje naravnih vrednot, popisi vrst),
- sodelujejo z zunanjimi sodelavci in jih spremljajo na terenu (monitoring, raziskave, snemanja)
- urejajo, vzdržujejo parkovno infrastrukturo
- usmerjajo obisk
- sodelujejo z in svetujejo lokalnim prebivalcem
- sodelujejo s šolami
- sodelujejo pri predstavljanju
- izvajajo čistilne akcije.

Več informacij

Ministrstvo za naravne vire in prostor

Področje: narava

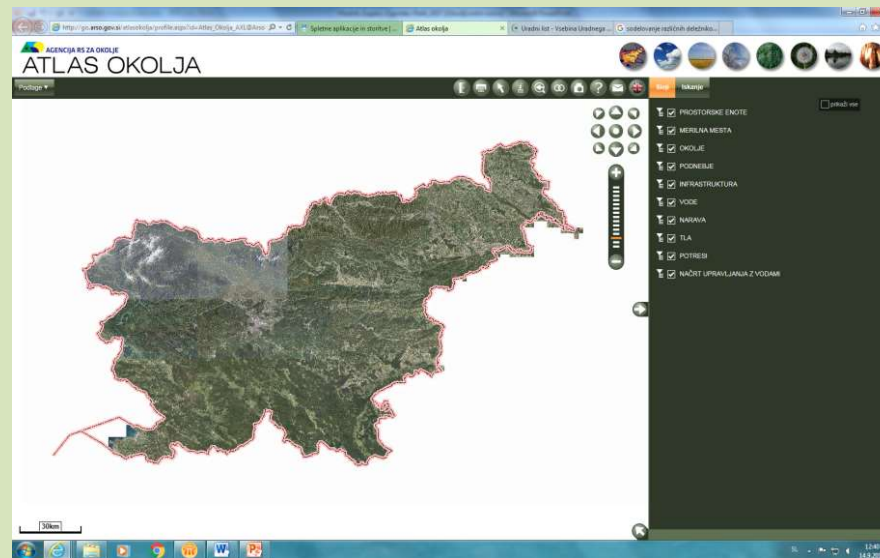
Teme:

- [Naravni parki, naravni rezervati in naravni spomeniki](#)
- [Neposredni nadzor v naravi](#)

Več informacij o prostorskih podatkih:

Atlas okolja (Agencija RS za okolje)

Naravovarstveni atlas (Zavod RS za varstvo narave)

KONTAKTI

mag. Suzana Zupanc Hrastar, mag. Jelena Hladnik,
Ministrstvo za naravne vire in prostor

Direktorat za naravo,
Sektor za naravne vrednote in zavarovana območja

Dunajska cesta 47
1000 Ljubljana
Tel: 01 478-7481

suzana.zupanc-hrastar@gov.si, jelena.hladnik@gov.si

AKTI O ZAVAROVANJU – državni nivo

- Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C in 60/17)
- Zakon o Regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96 in 46/14 – ZON-C)
- Zakon o Spominskem parku Trebče (Uradni list SRS, št. 1-4/81 in 42/86, s spre.....)
- Uredba o Krajinskem parku Goričko (Uradni list RS, št. 101/03 in 46/14 – ZON-C)
- Uredba o Krajinskem parku Kolpa (Uradni list RS, št. 85/06 in 46/14 – ZON-C)
- Uredba o Krajinskem parku Strunjan (Ur. list RS, št. 107/04, 83/06, 71/08, 77/10 in 46/14 – ZON-C)
- Uredba o Krajinskem parku Ljubljansko barje (Ur. list RS, št. 112/08 in 46/14 – ZON-C)
- Uredba o Krajinskem parku Sečoveljske soline (Uradni list RS, št. 29/01 in 46/14 – ZON-C)
- Uredba o Krajinskem parku Radensko polje (Ur. list RS, št. 104/11, 46/14 – ZON-C in 80/18)
- Uredba o naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 75/13 in 46/14 – ZON-C)
- Uredba o naravnem rezervatu Zelenci (Uradni list RS, št. 53/13)
- Uredba o Naravnem rezervatu glinokopnih bajerjev z okolico na Bobovku pri Kranju (Uradni list RS, št. 34/16)
- Uredba o naravnem rezervatu Ormoške lagune (Uradni list RS, št. 23/17)